

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 ΙΔΡΥΜΑ
ΙΚΑ
 ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
 ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΕΝΙΑΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΣΦ. ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
 ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΑΡΟΧΩΝ
 ΤΜΗΜΑ ΚΥΡΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Ταχ. Δ/νση: Αγ. Κων/νου 8 (10241)
 Πληροφορίες: Μ. Κουτσοπούλου
 Αριθ. Τηλεφώνου: 2105215185
 e-mail : diefpar@ika.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΟ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αθήνα, 20.6.2012

ΕΠΕΙΓΟΝ

ΓΕΝΙΚΟ ΕΓΓΡΑΦΟ
 Αριθ. Πρωτ.
 Σ81/23

ΠΡΟΣ:
 Όλα τα Υποκαταστήματα και Παραρτήματα
ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:
 Από ένα αντίτυπο σε κάθε υπάλληλο
 των Υπηρεσιών Συντάξεων

ΘΕΜΑ: «Αναζήτηση των παροχών (συντάξεων) σε χρήμα που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως.»

Όπως είναι γνωστό, στο άρθρο 40 παρ. 4 εδ. α' ΑΝ 1846/51 ορίζεται ότι: «Πάσα παροχή εις χρήμα αχρεωστήτως καταβληθείσα υπό του ΙΚΑ ως και η αξία των εις είδος τοιούτων...επιστρέφονται εντόκως προς 5%, αναζητούνται δε κατά τας διατάξεις περί αναγκαστικής εισπράξεως των καθυστερούμενων εισφορών του Ιδρύματος.»

Η Διοίκηση του Ιδρύματος έχει μεριμνήσει συστηματικά για την ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιών με Εγκυκλίους και Γενικά Έγγραφα, σχετικά με το χειρισμό των θεμάτων που αφορούν την αναζήτηση αχρεωστήτως καταβληθεισών παροχών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ανωτέρω άρθρου και τη σχετική νομολογία.

Για την εφαρμογή της παλαιότερης νομολογίας του ΣΤΕ, είχε επισημανθεί ότι δεν αναζητούνται παροχές που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως στους συνταξιούχους παρά μόνο εφόσον διαπιστώνεται υπαιτιότητά τους και μάλιστα ανεξαρτήτως του διαρρευσαντος χρονικού διαστήματος (εγκύκλιος 80/73, Γ.Ε. Σ81/10/6.3.1987), σε συνδυασμό με τις διατάξεις περί παραγραφής (εγκύκλιος 87/1998) .

Η νεότερη νομολογία του ΣΤΕ (1179/1993, 2488/1993, 1917/1993, 387/1993, 237/2000 κ.ά.) δεν έχει αποκλείσει την αναζήτηση ακόμα και των καλοπίστως –πλην αχρεωστήτως– εισπραχθεισών παροχών σε χρήμα στις περιπτώσεις που το χρονικό διάστημα που έχει μεσολαβήσει μεταξύ της λήψης και της αναζήτησης είναι εύλογο (βρίσκεται εντός πενταετίας), με εξαίρεση τις περιπτώσεις αποδεδειγμένης αδυναμίας επιστροφής των ποσών από τους οφειλότες (Γ.Ε. Σ81/3/1.2.2005, Σ81/12/10.3.2006).

Ωστόσο, επειδή κατά την εφαρμογή των σχετικών οδηγιών διαπιστώθηκαν αποκλίσεις ως προς την εκτίμηση του στοιχείου του δόλου, που αποτελεί κρίσιμο

λόγο για την αναζήτηση των παροχών που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως, η Διοίκηση, για λόγους ίσης μεταχείρισης και χρηστής διοίκησης, όρισε ότι αναζητούνται πλέον εντός δεκαετίας παροχές που καταβλήθηκαν στους συνταξιούχους αχρεωστήτως μόνο στις περιπτώσεις που αποδεικνύεται δόλος, επισημαίνοντας όμως παράλληλα ότι θα πρέπει να επιδεικνύεται η μέγιστη δυνατή προσοχή για την αποφυγή υπηρεσιακών λαθών που ζημιώνουν οικονομικά το Ίδρυμα (Γενικό Έγγραφο Σ81/44/2.10.2006).

Ωστόσο, τόσο η διατύπωση του άρθρου 40 παρ. 4 εδ. α' ΑΝ 1846/51, που δεν διακρίνει μεταξύ καλόπιστης ή μη είσπραξης, αλλά αρκείται μόνο στο γεγονός της αχρεώστητης καταβολής προκειμένου να επιβάλει έντοκη αναζήτηση, όσο και το πλήθος των περιπτώσεων χορήγησης παροχών αχρεωστήτως καθώς και το μέγεθος της οικονομικής ζημίας του Ιδρύματος, σε συνδυασμό με το δυσμενές οικονομικό περιβάλλον, υποχρεώνουν τη Διοίκηση να επανεκτιμήσει τα δεδομένα και να προσαρμόσει πλέον οριστικά τη θέση του Ιδρύματος στο ισχύον νομοθετικό και νομολογιακό πλαίσιο.

Συνεπώς, ορίζεται ότι στο εξής, αναζητείται εντόκως κάθε παροχή που καταβλήθηκε αχρεωστήτως. Η εκτίμηση εάν πρόκειται για καλόπιστη ή μη είσπραξη καθορίζει μόνο την έκταση της παραγραφής και το χρόνο έναρξης επιβολής του τόκου και όχι το ζήτημα της αναζήτησης.

Για διευκόλυνσή σας, παραθέτουμε συνοπτικά οδηγίες σχετικά με τα κυριότερα θέματα που αφορούν το ζήτημα της αναζήτησης των παροχών που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως.

A. Υπολογισμός του χρέους

Υπενθυμίζεται ότι ο τύπος εύρεσης του χρέους αναφέρεται στην Εγκύκλιο 83/1983. Επίσης, έχει διευκρινιστεί ότι ο παράγοντας «ν» αφορά τον αριθμό των μηνών που πέρασαν από την πρώτη μέρα του τελευταίου μήνα της καταβολής της αχρεώστητης παροχής μέχρι το τέλος του μήνα έκδοσης της απόφασης καταλογισμού (Γ.Ε. Σ00/14/27.3.2002).

B. Παραγραφή

Όπως ορίζουν οι διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 8 Ν. 2556/97, που αντικατέστησαν την παρ. 7 του άρθρου 27 του ΑΝ 1846/51, «Οι κάθε είδους χρηματικές απαιτήσεις του ΙΚΑ που προέρχονται από εισφορές, αναλογούνται οίκοθεν πρόσθετα τέλη, προσαυξήσεις, αυτοτελή πρόσθετα τέλη, πρόστιμα ακάλυπτων επιταγών, λοιπά πρόστιμα, τόκους, έξοδα διοικητικής εκτέλεσης, δικαστικά έξοδα κ.λπ. παραγράφονται μετά δεκαετία. Η κατά τα ανωτέρω παραγραφή, προκειμένου για τις εισφορές... αρχίζει από την πρώτη μέρα του επόμενου έτους από εκείνο μέσα στο οποίο παρασχέθηκε η ασφαλιστέα εργασία ή υπηρεσία.»

Επίσης, η νομολογία του ΣΤΕ (2488/93, 7μελούς σύνθεσης) έχει δεχθεί ότι η **παραγραφή της αξίωσης του ΙΚΑ** να αναζητήσει χρηματικές παροχές που καταβλήθηκαν από αυτό αχρεωστήτως **είναι δεκαετής και αρχίζει από το τέλος του έτους κατά το οποίο έγινε από το ΙΚΑ η σχετική καταβολή** (εγκύκλιος 87/1998). Η δεκαετής παραγραφή των αξιώσεων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ αφορά όλες τις περιπτώσεις καταλογισμού που οφείλεται σε αποδεδειγμένη υπαιτιότητα του λαβόντος (δόλο).

Όμως, αναζήτηση των παροχών σε χρήμα που χορηγήθηκαν αχρεωστήτως **χωρίς υπαιτιότητα των λαβόντων χωρεί μόνο στις περιπτώσεις που το χρονικό διάστημα που έχει μεσολαβήσει μεταξύ της λήψης και της αναζήτησης είναι εύλογο (βρίσκεται εντός πενταετίας)**, με εξαίρεση τις περιπτώσεις αποδεδειγμένης αδυναμίας επιστροφής των ποσών από τους οφειλότες.

Η επίκληση από τους οφειλότες οικονομικής αδυναμίας, προκειμένου να μην αναζητηθούν από την υπηρεσία εντός πενταετίας ποσά που εισέπραξαν αχρεωστήτως καλή τη πίστει, **είναι ζήτημα που μπορεί να κριθεί από την Τοπική Διοικητική Επιτροπή του Υποκαταστήματος και, σε περίπτωση απόρριψης, από τα διοικητικά δικαστήρια**, όχι όμως από τα ασφαλιστικά όργανα, τα οποία είναι αρμόδια για την έκδοση της Απόφασης καταλογισμού. Και τούτο διότι πρόκειται για θέμα που δεν βασίζεται σε αμιγώς ασφαλιστικά στοιχεία αλλά άπτεται και των κοινωνικο-οικονομικών συνθηκών στις οποίες εντάσσεται η κάθε περίπτωση, σε συνδυασμό με το ύψος του επιστρεπτέου ποσού.

Ως προς **το ζήτημα της συνδρομής του δόλου η νομολογία του ίδιου δικαστηρίου ορίζει ότι θα πρέπει να αποδεικνύεται με πλήρως αιτιολογημένη κρίση** εκ μέρους του αποφασίζοντος ασφαλιστικού οργάνου (ΣΤΕ 237/2000 κ.ά.), δηλαδή του Διευθυντή του Υποκαταστήματος, σύμφωνα με τον Κανονισμό Ασφαλιστικής Αρμοδιότητας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (άρθρο 2 περ. γ' στοιχ. 6). Ως δόλια ενέργεια νοείται και η εκ μέρους του λαβόντος αποσιώπηση ουσιώδους πραγματικού γεγονότος που θεμελιώνει τη διακοπή της περαιτέρω καταβολής των χορηγούμενων παροχών (ΣΤΕ 1835/2007, 1427/1979 κ.ά.), όπως π.χ. ο θάνατος συνταξιούχου, με συνέπεια την οικονομική ζημία του Ιδρύματος, που συνεχίζει στην περίπτωση αυτή να καταβάλλει συνταξιοδοτικές παροχές αχρεωστήτως, ευρισκόμενο σε πλάνη ότι ο συνταξιούχος βρίσκεται στη ζωή.

Επισημαίνεται ότι, επειδή το ζήτημα του δόλου, όπως προεκτέθηκε, επηρεάζει καθοριστικά το ζήτημα της δυνατότητας αναζήτησης της αχρεώστητης παροχής με δεκαετή παραγραφή, ενώ στην περίπτωση που η εισπραξη είναι καλόπιστη επιτρέπεται η αναζήτηση εντός πενταετίας, **οι αρμόδιοι Διευθυντές θα πρέπει να επιδείξουν την ενδεδειγμένη προσοχή ως προς το ζήτημα αυτό, με πλήρως αιτιολογημένη κρίση, προκειμένου να αποφευχθεί το ενδεχόμενο παραγραφής των απαιτήσεων του Ιδρύματος λόγω εσφαλμένης εκτίμησης**.

Τέλος, στην περίπτωση που η αναζήτηση ασφαλιστικών παροχών στηρίζεται σε δικαστική απόφαση που ανατρέπει προηγούμενη δικαστική κρίση, σε

συμμόρφωση προς την οποία είχαν καταβληθεί οι παροχές, δεν τίθεται θέμα παραγραφής, επειδή η έγερση αγωγής-προσφυγής διακόπτει την παραγραφή.

Γ. Τόκος

Σύμφωνα με τη με αρ. 126/64 Γνωμοδότηση του ΝΣΚ, η οποία έγινε αποδεκτή από τη Διοίκηση, στις περιπτώσεις που αναζητούνται αχρεωστήτως –πλην καλοπίστως- εισπραχθείσες παροχές, ο τόκος της παρ. 4 του άρθρου 40 του ΑΝ 1846/51 καταβάλλεται από το χρονικό σημείο που ο οφειλέτης λαμβάνει γνώση της οφειλής (με κοινοποίηση της απόφασης καταλογισμού), ενώ στις περιπτώσεις που υφίσταται δόλος, από το χρόνο καταβολής της αχρεώστητης παροχής.

Επίσης, σύμφωνα με τη με αρ. 711/1995 Γνωμοδότηση Τριμελούς Επιτροπής του ΝΣΚ, η οποία έγινε αποδεκτή από τη Διοίκηση, ο επιβαλλόμενος τόκος δεν συναρτάται με την ύπαρξη δόλου, δεν έχει χαρακτήρα ποινής και δεν αντίκειται στις αρχές της χρηστής διοίκησης. Επομένως, επειδή προβλέπεται ευθέως από την ανωτέρω διάταξη και δεδομένης της ανωτέρω Γνωμοδότησης, ο επιβαλλόμενος τόκος δεν μπορεί να είναι αντικείμενο αξιολόγησης από την Τοπική Διοικητική Επιτροπή, στις περιπτώσεις που υποβάλλεται σχετικό αίτημα του οφειλέτη, προκειμένου να μετριάσει το ποσό της οφειλής.

Δ. Συμψηφισμός παροχών με οφειλές

1. Στο άρθρο 40 παρ. 4 εδ. β', γ' του ΑΝ 1846/51 ορίζεται ότι: *«Συμψηφισμός κατά δόσεις με τας κατά τον παρόντα νόμον χορηγούμενας παροχάς, επιτρέπεται μόνον προς απόσβεσιν οφειλής των δικαιούχων προς το Ι.Κ.Α. Ο διά τον ανωτέρω λόγον συμψηφισμός ενεργείται απ' απευθείας παρά του Ι.Κ.Α.»*.

Από τη γραμματική διατύπωση της διάταξης αυτής προκύπτει ότι, εφόσον δεν διακρίνει μεταξύ παροχών (συντάξεις ή βοηθήματα τύπου σύνταξης ή οποιαδήποτε άλλη παροχή), ο **συμψηφισμός μπορεί να γίνει με το άθροισμα των ποσών που αντιστοιχούν στο σύνολο των χορηγούμενων παροχών**.

Ο συμψηφισμός με τις χορηγούμενες παροχές διενεργείται πάντοτε σε εκτέλεση απόφασης του αρμόδιου Διευθυντή και όχι απ' ευθείας με ενέργειες της υπηρεσίας πληρωμών συντάξεων (Ε. 120285/6.6.1975).

Ο εν λόγω συμψηφισμός είναι επιτρεπτός κατά δόσεις με τις χορηγούμενες παροχές προκειμένου να αποσβεσθεί η οφειλή, χωρίς ανατροπή της οικονομικής κατάστασης του οφειλέτη. Επομένως, **δυνατότητα συμψηφισμού υφίσταται μόνο στις περιπτώσεις που υπάρχει ταυτότητα δικαιούχου παροχών και οφειλέτη** και όχι όταν η οφειλή αφορά διαφορετικά πρόσωπα. Έτσι, για παράδειγμα, στην περίπτωση που ο οφειλέτης έχει αποβιώσει, η οφειλή του από αχρεώστητη παροχή βαρύνει τους νόμιμους κληρονόμους του που δεν έχουν αποπονηθεί την επαχθείσα σε αυτούς κληρονομιά και όχι τα πρόσωπα στα οποία τυχόν μεταβιβάζεται αυτοτελώς η παροχή και δεν είναι τυχόν κληρονόμοι της περιουσίας του. Στην περίπτωση αυτή δεν είναι επιτρεπτός ο συμψηφισμός του χρέους με τις περιοδικές παροχές που λαμβάνουν οι συνταξιούχοι από τη μεταβίβαση της σύνταξης του (εγκύκλιος 243/1966).

2. Περαιτέρω, η Νομική Υπηρεσία του Ιδρύματος, με το με αριθ. 7634/21.7.2011 έγγραφο, που έγινε αποδεκτό από τη Διοίκηση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για γενική εφαρμογή, δέχθηκε ότι η διάταξη του άρθρ. 40 παρ. 4 του Α.Ν. 1846/51 περί συμψηφισμού, ως ειδική, υπερισχύει των διατάξεων του ΚΕΔΕ (βλ. ενότητα Ε), ειδικά όταν συνεχίζει να καταβάλλεται στον ασφαλισμένο παροχή, οπότε ορθά και νόμιμα δεν βεβαιώνεται το χρέος στο Δημόσιο Ταμείο, αλλά ακολουθείται η διαδικασία του συμψηφισμού της οφειλής με παρακράτηση μέρους του ποσού, που εξακολουθεί να καταβάλλεται στον ασφαλισμένο για την ικανοποίηση των αξιώσεων λόγω της καταβολής αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, χωρίς να τίθεται ως προϋπόθεση το εναπομένον καταβαλλόμενο ποσό να μην καταλήγει μικρότερο των 1.000 ευρώ.

Κατόπιν των ανωτέρω γίνεται σαφές ότι **στις περιπτώσεις συμψηφισμού της οφειλής με τις παροχές σε χρήμα (επίδομα, σύνταξη) που καταβάλλονται σε συνταξιούχο, δεν ελέγχεται το ύψος του ποσού της σύνταξης που απομένει μετά την παρακράτηση της δόσης.**

Ε. Κατάσχεση (μετά τη βεβαίωση του χρέους)

1. Όπως έχει γίνει δεκτό από τη Νομική Διεύθυνση του Ιδρύματος, η δυνατότητα συμψηφισμού δεν στερεί από το Ίδρυμα και το δικαίωμα λήψης των κατά το νόμο προβλεπόμενων αναγκαστικών μέτρων προκειμένου να διασφαλίσει τις αξιώσεις του, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΕΔΕ, όπως προβλέπεται από το α' εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 40 του ΑΝ 1846/51, δηλαδή δεν προσκρούει στη διάταξη περί κατάσχεσης, ήτοι στο άρθρ. 4 του ν. 3714/2008, **η οποία είναι εφαρμοστέα αποκλειστικά** σε περιπτώσεις κατάσχεσης, όπου προηγείται υποχρεωτικά η βεβαίωση του χρέους στο Δημόσιο Ταμείο (διατάξεις ΚΕΔΕ).

Συνεπώς, **στην περίπτωση που το ύψος της οφειλής είναι ιδιαίτερα σημαντικό και δεν μπορεί να καλυφθεί πλήρως με το συμψηφισμό είτε κινδυνεύει να υποκύψει σε παραγραφή, παράλληλα με το συμψηφισμό, επιτρέπεται και η λήψη πρόσθετων διασφαλιστικών της αξίωσης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ μέτρων, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ΚΕΔΕ.** Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τον καταλογισμό των οφειλόμενων ποσών, λόγω της παράνομης είσπραξής τους, και στη συνέχεια κατά σειρά: α) με τη βεβαίωση των ανωτέρω ποσών, κατά το άρθρο 2 του ΚΕΔΕ, β) με την αναγκαστική κατάσχεση της περιουσίας των οφειλετών και γ) με την υποβολή μηνυτήριων αναφορών στον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών, εφόσον προκύπτει από τα στοιχεία της περίπτωσης ότι η παράνομη είσπραξη των παροχών συνιστά και το αδίκημα της απάτης κατ' εξακολούθηση (ατομ. Γνωμοδότηση Νομικού Συμβούλου ΙΚΑ-ΕΤΑΜ με αρ. 4159/3.4.1998).

2. Σύμφωνα με το άρθρο 31 του ΚΕΔΕ (ΝΔ 356/1974), μεταξύ άλλων, *«εξαιρούνται της κατασχέσεως εις χείρας τρίτου.... ε) τα ¾ των απαιτήσεων εκ των μισθών, συντάξεων και πάσης φύσεως ασφαλιστικών βοηθημάτων καταβαλλομένων περιοδικώς, επιτρεπομένης της κατασχέσεως επί του ¼ αυτών δια*

τα προς το Δημόσιον χρέη των δικαιούχων των απαιτήσεων τούτων.» Επομένως, **είναι επιτρεπτή η κατάσχεση από το Δημόσιο εις χείρας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ως τρίτου μέχρι του ¼ του ποσού των περιοδικώς καταβαλλόμενων από το Ίδρυμα παροχών κάθε είδους.**

Επίσης, στο άρθρο 4 του Ν. 3714/2008, με το οποίο αντικαθίσταται το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 31 του ΚΕΔΕ, όπως είχε τροποποιηθεί με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 18 του Ν. 3522/2006, ορίζεται ότι: «Δεν επιτρέπεται η επιβολή κατάσχεσης επί μισθών, συντάξεων ή ασφαλιστικών βοηθημάτων που καταβάλλονται περιοδικώς, σε βάρος των οφειλετών του Δημοσίου, εφόσον το ποσό αυτών, αφαιρουμένων των υποχρεωτικών εισφορών, είναι μικρότερο των χιλίων (1000,00) ευρώ μηνιαίως, στις περιπτώσεις δε που ο μισθός, η σύνταξη ή το βοήθημα υπερβαίνει το ποσό των χιλίων (1000,00) ευρώ μηνιαίως, επιτρέπεται η κατάσχεση μέχρι του ¼ αυτών, όμως σε κάθε περίπτωση το εναπομένον ποσό δεν μπορεί να είναι κατώτερο των χιλίων (1000,00) ευρώ» (Γ.Ε. Ε33/417/22.7.2009).

Στην περίπτωση που επιβληθεί από υπηρεσία του Δημοσίου κατάσχεση μέχρι του ¼ του ποσού της σύνταξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και επακολουθήσει και άλλη κατάσχεση από άλλη υπηρεσία του Δημοσίου, το συνολικό ποσό της κατάσχεσης δεν μπορεί να υπερβεί το ¼ της σύνταξης και θα προηγηθεί η υπηρεσία η οποία επέβαλλε πρώτη την κατάσχεση. Η επιβολή της δεύτερης κατάσχεσης είναι επιτρεπτή μετά την εξόφληση της πρώτης απαίτησης (Γνωμοδότηση αρ. 758/3.12.1997, Α' Τμ. ΝΣΚ).

Σε κάθε περίπτωση όμως, σύμφωνα με την προεκτεθείσα νομοθεσία, **μετά την κατάσχεση που επιβάλλεται στη χορηγούμενη παροχή σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΕΔΕ, το ποσό που απομένει δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερο από 1.000,00€.**

ΣΤ. Αναζήτηση παροχών βάσει δικαστικής απόφασης που ανατρέπει προηγούμενη δικαστική κρίση

Επισημαίνεται ότι η **αναζήτηση ασφαλιστικών παροχών είναι** σύμφωνη με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (2573/2007 κ.ά.), και, επομένως, **επιτρεπτή όταν στηρίζεται σε δικαστική απόφαση που ανατρέπει προηγούμενη δικαστική κρίση, σε συμμόρφωση προς την οποία είχαν καταβληθεί οι παροχές.**

Η νομολογία ως προς το ζήτημα αυτό έχει στηριχθεί στο άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος, που αφορά όχι μόνο τα φυσικά πρόσωπα αλλά και τα ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ. Σύμφωνα με αυτή, για να καθίσταται αποτελεσματική και όχι απλώς θεωρητική η δικαστική προστασία, πρέπει ο διάδικος που ζήτησε την παροχή αυτής της προστασίας να έχει τη δυνατότητα να εκτελέσει τη δικαστική απόφαση που τον δικαίωσε. Επίσης, η ερμηνεία αυτή συνάδει και με το άρθρο 22 παρ. 2 του Συντάγματος, στο οποίο κατοχυρώνεται ο θεσμός της κοινωνικής ασφάλισης σε συνδυασμό με την προστασία του ασφαλιστικού κεφαλαίου.

Στην περίπτωση αυτή, λοιπόν, δεν εξετάζεται καθόλου το ζήτημα της καλόπιστης ή μη είσπραξης των παροχών από τον διοικούμενο, διότι αυτό ερευνάται σε πρώτο βαθμό, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 40 παρ. 4 του ΑΝ

1846/51, και όχι όταν συντρέχει η νόμιμη υποχρέωση της Διοίκησης να προβαίνει σε όλες τις ενέργειες που επιβάλλονται για την εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων. Αντίθετη πρακτική θα είχε αποτέλεσμα να καθίσταται άνευ αντικειμένου η προσφυγή στο ανώτερο δικαστήριο, αφού η ανατρεπτική κρίση του θα έμενε ουσιαστικά ανενεργή.

Το ανωτέρω σκεπτικό είναι χρήσιμο να παρατίθεται στις απόψεις της υπηρεσίας προς τις Τοπικές Διοικητικές Επιτροπές και τα αρμόδια δικαστήρια που κρίνουν προσφυγές επί ενστάσεων των οφειλετών περί μη επιστροφής των οφειλομένων (αχρεωστήτως καταβληθέντων) σε εκτέλεση δικαστικής απόφασης.

Ζ. Υπηρεσιακές ενέργειες

Όλες οι εκκρεμείς υποθέσεις που αφορούν αχρεωστήτως καταβληθείσες παροχές καθώς και κάθε νέα περίπτωση θα κριθούν σύμφωνα με τις οδηγίες του παρόντος Γενικού Εγγράφου, αποκλείοντας οποιαδήποτε αντίθετη γενική ή ειδική οδηγία προηγούμενου εγγράφου.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, στο πλαίσιο και της ευρύτερης οικονομικής συγκυρίας, θεωρούμε ότι είναι επιτακτική ανάγκη να μεριμνήσετε για την ορθή εφαρμογή των οδηγιών αυτών, προκειμένου να αποτραπεί κάθε πιθανότητα να υποστεί οικονομική ζημία το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο Διοικητή
2. Γραφεία Υποδιοικητών
3. Γραφεία Γενικών Διευθυντών
4. Διεύθυνση Παροχών/Τμήμα Κύριας Σύνταξης
(10 αντίτυπα)

ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΓΔΟΝΤΑΚΗ